

Лабораторна робота 2.1

Перекристалізація купрум (II) сульфату

Мета роботи: оволодіти навичками проведення перекристалізації, провести перекристалізацію купрум (II) сульфату.

Хімічні реактиви, хімічний посуд і прилади: кристалогідрат $\text{CuSO}_4 \cdot 5 \text{H}_2\text{O}$ (мідний купорос), дистильована вода, холодна проточна вода, хімічні стакани на 50 мл, 100 мл; мірний циліндр, скляна паличка, хімічна лійка, воронка Бюхнера, колба Бунзена; електрична плитка, струшувач, фільтрувальний папір, вакуумний насос.

Хід роботи

1. Зважують на технохімічних терезах близько 1 г кристалогідрату $\text{CuSO}_4 \cdot 5 \text{H}_2\text{O}$; висипають його в хімічний стакан на 50 мл.
2. Обчислюють за таблицею розчинності кількість води, необхідної для одержання насиченого розчину купрум (II) сульфату при 100 °С.
3. Відміряють мірним циліндром об'єм води на 2-3 мл більше, ніж обчислили; виливають в хімічний стакан з купрум (II) сульфатом.
4. Ставлять хімічний стакан з розчином на кільце штатива на азбестову сітку і нагрівають до повного розчинення солі. Під час нагрівання перемішують скляною паличкою.
5. Готують лійку для гарячої фільтрації.
6. Нагрівають розчин купрум (II) сульфату до кипіння; фільтрують гарячим і зливають його невеликими порціями по палочці у лійку для гарячої фільтрації.
7. Охолоджують до кімнатної температури фільтрат, який одержали, у хімічному стакані. Весь час перемішують скляною паличкою, а потім ставлять у холодну воду до повного охолодження.
8. Відфільтровують на воронці Бюхнера кристали, які одержали. На дно воронки Бюхнера кладуть фільтр, який змочили дистильованою водою, і приєднують прилад до вакуумного насосу; переносять сіль, яку перекристалізували, разом з розчином у воронку Бюхнера.
9. Від'єднують прилад від насоса, якщо закінчили фільтрацію. Витягують з колби Бунзена воронку Бюхнера.
10. Забирають фільтр з кристалами купрум (II) сульфату; висушують їх між листами фільтрувального паперу до повного виділення вологи.

У лабораторному журналі описати виконану роботу, записати розрахунки, замалювати хімічний посуд, який використовували під час перекристалізації $\text{CuSO}_4 \cdot 5 \text{H}_2\text{O}$, зробити висновок.

Запитання для самоконтролю

1. Які вам відомі особливості кристалізації та перекристалізації?
2. Які фактори впливають на вибір розчинника для проведення перекристалізації?
3. Які особливості проведення перекристалізації?

Виконайте завдання (розв'яжіть задачі)

 Під час розв'язання задач необхідно користуватися таблицями розчинності солей за різних температур.

1. Яка маса калію нітрату викристалізується з розчину при охолодженні 500 г насиченого при 90°C розчину (розчинність 200 г на 100 г води) до 30°C (розчинність 46 г на 100 г води)?

2. При охолодженні 800 г 27%-ого за масою розчину частина розчиненої речовини випала в осад і концентрація розчину стала 10%. Знайти масу осаду, що утворився.

3. Розчинність ферум (II) сульфату при 30°C дорівнює 32,9 г в 100 г води. Яку масу залізного купоросу $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ необхідно взяти для приготування 5 кг насиченого розчину?

4. В якій кількості води необхідно розчинити 125 г кристалогідрату $\text{MgSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$, щоб отримати насичений розчин, якщо розчинність MgSO_4 – 35,5 г в 100 г води?

5. Яку кількість калій сульфату (K_2SO_4) необхідно додати до 400 г насиченого при 20°C розчину, щоб при нагріванні до 100°C розчин залишився насиченим? Масова частка насиченого при 20°C розчину K_2SO_4 – 10%, при 100°C – 19,4%.

6. Розчинність хлору при 20°C складає 0,716 г на 100 г води. Який об'єм газу повинний розчинитися за цієї температури та тиску 101,33 кПа у 5000 л води?

7. До 50 мл 15%-ого розчину хлоридної кислоти (HCl) ($\rho = 1,06 \text{ г/см}^3$) додали 25%-ий розчин натрій гідроксиду (NaOH) до повної нейтралізації. Яка маса солі випаде в осад при охолодженні розчину до 0°C , якщо в насиченому при цій температурі розчині масова частка солі складає 17,5.